

Europa in de Vlaamse centrumsteden – de Vlaamse centrumsteden in Europa Werknota Europa - werking Kenniscentrum Vlaamse Steden

‘Europa’ grijpt op allerlei manieren in op het beleid van de Vlaamse steden die vandaag onvoldoende gewapend zijn om hier optimaal op in te spelen. Het Kenniscentrum werkt samen met de steden aan een traject om hen te ondersteunen in hun Europa-werking en kennismanagement rond Europese projectwerking te bevorderen.

Het Kenniscentrum organiseerde in 2009 vijf activiteiten:

- een informatiemoment over Europese calls voor de Vlaamse steden;
- een workshop over de inschakeling van externe consultants bij Europese projectwerking;
- een workshop over Vlaamse steden als leadpartner in Europese projecten;
- een masterclass Europa;
- de opbouw van een Europese projectendatabank van en voor de centrumsteden.

De evaluatie van de Masterclass in maart 2010 was het vertrekpunt voor een gedachtewisseling over de activiteiten die de interstedelijke reflectiegroep Europa in de toekomst wil organiseren. Op basis van de toen geformuleerde krachtlijnen heeft het Kenniscentrum nu een plan van aanpak uitgewerkt.

De voorliggende tekst valt uiteen in drie delen:

- 1) Als inleiding op het algemeen kader is er een analyse van de Europa-werking in de Vlaamse centrumsteden. Daarna wordt er gefocust op de belangrijkste beleidsontwikkelingen op het Europese forum m.b.t. stedenbeleid en wordt er uitgelegd waarom het nuttig en noodzakelijk is Europees beleid te verankeren in het lokaal stedelijk beleid. Tot slot is er ruime aandacht voor de mechanismen om ‘Brussel’ te beïnvloeden en de rol die de centrumsteden daarin (samen) kunnen opnemen.
- 2) Voortbouwend op de bevindingen uit het eerste deel wordt het actieterrein afgebakend waarbinnen het Kenniscentrum in de loop van 2011 zal werken.
- 3) Het opleidingstraject bestaat uit verschillende modules en staat geheel in het teken van het tweerichtingsverkeer tussen Europa en de centrumsteden. De Europese kansen en plichten komen aan de orde, maar ook de benodigde kennis en vaardigheden om hier maximaal op in te spelen. Omwille van de horizontale en verticale dimensie van een gedragen Europa-werking wordt ervoor gepleit de modules open te stellen voor verschillende vertegenwoordigers (uit bijv. het managementteam, de strategische cel, het OCMW...) per centrumstad.

1. ALGEMEEN KADER

1.1. ANALYSE VAN DE EUROPA-WERKING IN DE VLAAMSE CENTRUMSTEDEN

Vaststellingen

- er bestaan grote verschillen in de manier waarop de Vlaamse steden omgaan met Europese beleidsontwikkelingen / projectfinanciering.¹ Ondanks deze heterogeniteit kunnen de steden onderling van elkaar leren zowel op organisatorisch als inhoudelijk vlak. Het netwerk dat is ontstaan in de interstedelijke reflectiegroep Europa is daarom waardevol en dient verder onderhouden;
- in verschillende steden (uitzonderingen daargelaten) is de Europa-werking vooral gefocust op fondsenwerving en is er veel minder aandacht voor nieuwe Europese beleidsontwikkelingen;
- de informatie over en de contactpunten voor Europese programma's zitten vandaag verspreid over verschillende Vlaamse en federale ministeries en instellingen;
- de impact van de Europese regelgeving op lokale besturen is enorm (o.a. de toepassing van de Europese interne marktregels en de dienstenrichtlijn, het Europees milieurecht, het Europees aanbestedingsrecht). De steden beschikken vaak over onvoldoende individuele capaciteit om maximaal te anticiperen op deze regelgeving.
- er bestaat weinig tot geen Europabewustzijn/draagvlak binnen de Vlaamse centrumsteden en dit zowel op politiek als op management niveau. De geringe betrokkenheid op de Europese beleidsagenda zorgt ervoor dat de centrumsteden de impact van nieuwe regelgeving, programmaveranderingen en nieuwe beleidsinitiatieven onvoldoende inschatten en deze ondergaan in plaats van hiermee proactief aan de slag te gaan. Slechts bij uitzondering is er sprake van standpuntbepaling, laat staan van substantieel lobbywerk;
- er bestaat vandaag een grote terughoudendheid bij de centrumsteden op vlak van deelname aan allerlei Europese fora. De mankracht die daarvoor nodig is, is niet beschikbaar. Het vraagt een behoorlijke investering in tijd die de kleine stafdiensten of de eenmansdiensten niet kunnen opbrengen naast al het andere werk dat tot hun takenpakket behoort. Iedereen is het er nochtans over eens dat de kennis en contacten die daar ontstaan op langere termijn beloond wordt;
- het Europabewustzijn infiltreert onvoldoende op alle echelons. De Europa-werking wordt, waar ze voorhanden is, ondergebracht binnen een centrale, strategische cel in de stadsorganisatie maar de doorstroming naar andere beleidsdomeinen en de vertaling naar de praktijk lopen erg moeilijk en blijven voorlopig erg ad hoc.

¹ Een interessant document in dit verband is: 'Resultaten bevraging Interstedelijke Reflectiegroep Europa- Hoe ben je als stad georganiseerd om Europese projecten aan te pakken?'. Deze bevraging, uitgevoerd in 2009, toont o.a. dat de inbedding van Europese thema's in de stedelijke organisatie overal 'nieuw' is; enkel de stad Gent en het OCMW Antwerpen beschikken over een stafdienst Europa. AG Vespa in Antwerpen beschikt over een Europadesk. Verder blijkt dat Europa doorgaans een bijkomende opdracht is voor de beleidsdiensten.

Denksporen van de interstedelijke reflectiegroep Europa

- kennis van de Europese beleids- en budgetcyclus en een nauwgezette opvolging van nieuwe Europese beleidsinitiatieven zijn een absolute noodzaak om in de toekomst efficiënter om te springen met de kansen die Europa biedt. De werkgroep wil daarom enkele sleutelfiguren rond de tafel krijgen die een overzicht kunnen geven van de toekomstscenario's die in de Europese wandelgangen circuleren. Zo kunnen de centrumsteden beter beoordelen hoe het Vlaamse stedelijke beleid in de komende jaren door het Europese beleidswerk zal worden beïnvloed;
- de werkgroep wil een aantal 'decision-makers' uitnodigen of bezoeken om in de toekomst de deur naar de Europese beslissingsarena makkelijker te kunnen openen;
- op verschillende niveaus van de stadsorganisatie bestaan er een soort 'handremmen' die de ontplooiing van een Europabewustzijn bemoeilijken. De werkgroep wil het belang van en de aandacht voor Europa in de eigen stadsorganisatie versterken en wil daarom nagaan waar die handremmen zitten en hoe ze kunnen worden ontkoppeld. Op het politieke niveau is goodwill nodig om een visie en gedragen Europa-werking uit te bouwen. De werkgroep zal bekijken welke initiatieven zich opdringen en hoe die concreet vorm kunnen krijgen.

1.2. STEDENBELEID IN EUROPEES PERSPECTIEF

Steden winnen als bestuurlijke entiteit aan soortelijk gewicht binnen het huidige internationale bestuurlijk model. Ook de Europese Unie zelf erkent meer en meer de essentiële rol van stadsbesturen bij het realiseren van haar doelstellingen.

Om een globaal inzicht te verwerven in de rol van 'Europa' m.b.t. stedenbeleid wordt er zowel ingezoomd op het Europees beleidswerk dat een directe invloed uitoefent op het Vlaamse stedenbeleid, als op beleidsinitiatieven die op een indirecte manier doorwegen op de beleidsagenda van de Vlaamse centrumsteden.

Europees beleidswerk dat een directe invloed uitoefent op het Vlaamse stedenbeleid

Hoewel stedenbeleid *an sich* geen Europese bevoegdheid is, worden er vanuit het [Directoraat-generaal Regionaal Beleid \(DG REGIO\)](#) wel verschillende initiatieven ontwikkeld en fondsen ter beschikking gesteld ter ondersteuning van de groei en cohesie van Europese steden. Ook op de informele Raden van de Europese ministers bevoegd voor stedenbeleid worden er prioriteiten vastgelegd en gemeenschappelijke standpunten aangenomen.

a) Initiatieven genomen in de schoot van DG REGIO van de Europese Commissie

De 27 lidstaten van de Europese Unie vormen samen een gemeenschap en markt van 493 miljoen mensen. Maar de economische en sociale verschillen tussen de landen en de 271 regio's zijn daarmee niet verdwenen. Het Europees regionaal beleid wil daarom zorgen voor concrete solidariteit in de Unie en richt zich op de creatie van sociale, economische, en territoriale samenhang. Het Europees regionaal beleid, ook cohesiebeleid genoemd, vertegenwoordigt meer dan een derde van het totale budget van de Europese unie, wat neerkomt op 347,41 miljard euro

waarvan Vlaanderen 788,3 miljoen euro ontvangt. In onderstaande figuur wordt getoond hoe het Europees Fonds voor Regionale Ontwikkeling (EFRO), het Europees Sociaal Fonds (ESF) en het Cohesiefonds bijdragen aan de doelstellingen ‘convergentie (= doelstelling 1)’, ‘regionaal concurrentievermogen en werkgelegenheid (= doelstelling 2)’ en ‘Europese territoriale samenwerking (=doelstelling 3).

DOELSTELLINGEN		FONDSEN		
Doelstelling 1	Convergentie	EFRO	ESF	COHESIEFONDS
Doelstelling 2	Regionaal concurrentievermogen en werkgelegenheid 4 prioriteiten: - kenniseconomie en innovatie - ondernemerschap - ruimtel.-econ. omgevingsfactoren - stedelijke ontwikkeling	EFRO	ESF	
Doelstelling 3	Europese territoriale samenwerking	EFRO		

De Europese Commissie, de lidstaten en regionale besturen, het Europees Parlement en het middenveld grijpen de voorbereiding van de nieuwe programmaperiode (2014-2020) aan om wijzigingen in de bestaande programmafilosofie, -structuur en -beheer voor te stellen.

De publicatie van het [vijfde cohesierapport](#) dit najaar door DG REGIO heeft de discussies rond de toekomst van het cohesiebeleid verder aangewakkerd. In het vijfde cohesieverslag beschrijft de Commissie enkele van haar kernideeën voor de hervorming van het cohesiebeleid. Deze ideeën zullen de komende maanden verder worden uitgewerkt en geconsolideerd. De Commissie verzoekt alle belanghebbenden om te antwoorden op de vragen die in het rapport worden gesteld. Opmerkingen kunnen tot en met 31 januari 2011 worden ingediend op het volgende adres:

http://ec.europa.eu/regional_policy/consultation/index_en.htm.

Enkele oriënterende elementen uit het rapport en de discussies²:

- het vergroten van de Europese meerwaarde van het cohesiebeleid;
- een betere afstemming met andere EU beleidslijnen en EU 2020;
- een beleid en financiering voor alle regio's (of slechts voor achtergestelde regio's?);
- noodzaak om administratieve lasten te verlagen en beheersystemen te vereenvoudigen;
- proportionaliteit en differentiatie bij controles en audits;
- focus op een beperkt aantal concrete prioriteiten;
- voorwaarden (zgn. conditionaliteit) om voor financiering in aanmerking te komen;
- verhoogde flexibiliteit in het vermengen van (nieuwe) beleidsdoelstellingen;
- nadruk op resultaten en langetermijnontwikkeling;
- klemtoon op investeringspolitiek (via nieuwe financiële instrumenten³) en *return*

² Meer informatie:

- <http://www.vlewa.eu/event/cohesiebeleid>

- additionaliteit (belang van cofinanciering);
- focus op territoriale samenwerking, partnerships en integrale gebiedsgerichte aanpak;
- indicatoren (BBP of ook andere socio-economische parameters);
- aandacht voor de stedelijke dimensie.

De middelen uit het EFRO-fonds bieden een belangrijke financiële hefboom voor geïntegreerde stedelijke ontwikkelingsprojecten in de 13 Vlaamse centrumsteden en het Vlaams stedelijk gebied rond Brussel en voor kleinschalige stedelijke projecten op buurt- en wijkniveau in Antwerpen en Gent. Daarom is het essentieel dat de centrumsteden zich in het debat over de toekomst van het Cohesiebeleid laten horen. Zowel op Vlaams, als Europees niveau, is het van groot belang om stedelijke ontwikkeling als prioriteitsas naar voren te schuiven binnen het toekomstig cohesiebeleid.

b) Initiatieven genomen in de schoot van de Raad van ministers

Voortbouwend op een aantal eerdere belangrijke documenten over het stedelijk beleid - in het bijzonder het Lille Action Plan van 2000, het Rotterdam Urban Acquis van 2004 en het Bristol Accord van 2005 – werd het Charter van Leipzig, onder Duits voorzitterschap van de Raad van de Europese Unie, op 24 mei 2007 aangenomen door de Europese ministers verantwoordelijk voor het stedenbeleid. Het is een aanzet tot een agenda voor een ‘Europees (grote)stedenbeleid’. Het Leipzig Charter stelt de noodzaak van ‘integrated strategies and coordinated action’ centraal. Er wordt daarbij op twee hoofddomeinen gefocust:

Meer geïntegreerde benaderingen van stedelijk-ontwikkelingsbeleid:

- creëren en beschermen van kwalitatief hoogwaardige openbare ruimten;
- moderniseren van de infrastructuurnetwerken en verbeteren van de energie-efficiëntie;
- proactieve innovatie en onderwijsbeleid.

Binnen de stad als geheel dient speciale aandacht uit te gaan naar achtergestelde wijken:

- verbetering van de gebouwde omgeving;
- versterking van de lokale economie en het lokale arbeidsmarktbeleid;
- proactief onderwijs- en opleidingsbeleid voor kinderen en jongeren;
- stedelijk vervoer.

Met het Marseille Statement van 2008 werden de doelstellingen van het Leipzig Charter herbevestigd. De ministers waren er ook van overtuigd dat een meer doorgedreven dialoog noodzakelijk was over stedelijke duurzaamheid. Ze besloten dat daartoe een praktisch instrument gecreëerd zou worden dat de gemeenschappelijke doelen en de duurzaamheidsdoelstellingen van het Leipzig Charter zou vertalen. Dit was het startpunt voor de totstandbrenging van een gemeenschappelijk [Referentiekader voor duurzame Europese steden \(RFSC\)](#).

³ Er is een evolutie merkbaar waarbij Europese ondersteuningsmaatregelen evolueren van toelages naar leningen. Nieuwe instrumenten ontwikkeld door samenwerking tussen de Europese Commissie, de Europese Investeringsbank en andere financiële instellingen (o.a. [JESSICA](#)) winnen daardoor aan soortelijk gewicht.

Op 22 juni 2010 in de informele ministeriële bijeenkomst in Toledo, onder het Spaanse voorzitterschap van de Raad van de Europese Unie, spraken de ministers belast met Stedelijke Ontwikkeling hun steun uit voor de voortzetting van het proces van Marseille en de uitvoering van het Referentiekader voor duurzame Europese steden. Het is de bedoeling het prototype in de eerste helft van 2011 te testen in 50 tot 70 Europese steden. Dit gebeurt via budget van de Europese Commissie. Voor Vlaanderen waren Genk, Gent en Kortrijk geïnteresseerd. Na overleg met de 3 steden, het Federale grotestedenbeleid, team Stedenbeleid en het Kenniscentrum werd afgesproken dat Genk zijn kandidatuur indient als teststad voor Vlaanderen. De [Council of European Municipalities and Regions](#) zit de technische werkgroep voor die deze testfase zal begeleiden.

Globale beleidsontwikkelingen die hun stempel zullen drukken op het toekomstig stedenbeleid

Aansluitend op de bovenstaande analyse, wordt er enerzijds stil gestaan bij enkele meer transversale beleidsontwikkelingen - de 'EU2020' strategie en de discussie rond de budgethervorming (post 2013) - die ongetwijfeld hun stempel zullen drukken op het toekomstige Europese stedenbeleid. Anderzijds is er aandacht voor recente initiatieven - ontwikkeld binnen de DG's bevoegd voor o.a. Milieu, Mobiliteit, Tewerkstelling, Energie en Innovatie - die eveneens (indirect) veel invloed zullen hebben op de toekomststrategieën van de steden.

a) Budgethervorming van de Europese Unie post 2013

De beleidsagenda van de Europese Unie ondergaat momenteel een grondige modernisering. De mondialisering heeft nieuwe uitdagingen meegebracht en thema's als klimaatverandering, energie en migratie zijn centraal komen te staan in het Europese debat. Innovatie, verhogen van competenties en een goed ondernemingsklimaat vormen meer dan ooit de kern van de strategie voor groei en werkgelegenheid. De begroting is een belangrijke hefboom voor de EU om bestaande beleidsdoelstellingen te verwezenlijken, veranderingen teweeg te brengen en het langetermijneffect van communautaire maatregelen te maximaliseren.

De financiële middelen zijn als gevolg van de crisis onder druk komen te staan. Met het oog op de uitdagingen van het nieuw decennium is er nood aan een hernieuwde consensus over de richting die het uitgavenbeleid van de EU moet inslaan. De Commissie is daarom van plan haar politieke prioriteiten te integreren in de begrotingsherziening die zij volgend jaar zal publiceren en in haar voorstellen voor het komende meerjarige financiële kader. Het is niet ondenkbaar dat er in grote budgetposten zoals bijv. het cohesiebeleid andere herverdelingsmechanismes worden gebruikt of wordt gesnoeid.⁴

Het is belangrijk het Europese budget in perspectief te plaatsen. De Europese instellingen beschikken dan wel over een groter budget dan bijv. Coca-Cola, toch kunnen ze niet terugvallen op eigen inkomsten en dragen alle lidstaten grosso modo slechts 1% van hun BNP over aan de

⁴ Meer informatie:

- http://ec.europa.eu/budget/reform/index_en.htm

Europese begroting. Ervan uitgaan dat Europa de vele stedelijke 'noden' in de toekomst zal kunnen financieren is bijgevolg illusorisch.

b) EU 2020: van strategie naar realisatie

[Europa 2020](#) biedt een visie op de Europese sociale markteconomie van de 21^e eeuw. Europa 2020 stelt drie prioriteiten, die elkaar versterken:

- slimme groei: voor een op kennis en innovatie gebaseerde economie;
- duurzame groei: voor een groenere, competitievere economie waarin efficiënter met hulpbronnen wordt omgesprongen;
- inclusieve groei: voor een economie met veel werkgelegenheid en sociale en territoriale cohesie.

De EU moet bepalen hoe zij ervoor wil staan in 2020. Daarom stelt de Commissie de volgende centrale EU-streefcijfers voor:

- 75% van de bevolking tussen 20-64 jaar moet werk hebben;
- 3% van het EU-bbp moet worden geïnvesteerd in O&O;
- de '20/20/20'-klimaat- en energiedoelstellingen (20% reductie van CO₂-uitstoot; 20% duurzame energie; 20% energie-efficiëntie) moeten worden gehaald;
- het percentage voortijdige schoolverlaters moet minder dan 10% bedragen, minstens 40% van de jongere generatie moet een hogeronderwijsdiploma hebben;
- het aantal mensen voor wie armoede dreigt, moet met 20 miljoen zijn gedaald.

De streefcijfers vloeien voort uit de drie prioriteiten van slimme, duurzame en inclusieve groei, maar ze staan niet op zichzelf: ze zullen moeten worden ondersteund met diverse maatregelen op nationaal, EU- en internationaal niveau. De Commissie stelt zeven kerninitiatieven voor als katalysator voor de verschillende prioriteiten:

- 'Innovatie-Unie' moet de randvoorwaarden en de toegang tot financiering voor onderzoek en innovatie verbeteren, zodat innovatieve ideeën worden omgezet in producten en diensten die groei en banen opleveren;
- 'Jongeren in beweging' moet de resultaten in het onderwijs verbeteren en jongeren gemakkelijker toegang tot de arbeidsmarkt bieden;
- 'Een digitale agenda voor Europa' moet de aanleg van supersnel internet bespoedigen en burgers en bedrijfsleven laten profiteren van een digitale interne markt;
- 'Efficiënt gebruik van hulpbronnen' moet helpen economische groei los te koppelen van het gebruik van hulpbronnen, de overgang naar een koolstofarme economie te bevorderen, het gebruik van hernieuwbare energie op te voeren, de vervoersector te moderniseren en energie-efficiëntie te bevorderen;
- 'Industriebeleid in een tijd van mondialisering' moet het ondernemingsklimaat verbeteren, met name voor kmo's, en zorgen voor een sterke en duurzame industriële basis die de mondiale concurrentie aankan;
- 'Een agenda voor nieuwe competenties';
- 'Europees platform tegen armoede'.

De 27 lidstaten zijn zeer verschillend en kunnen daarom moeilijk op dezelfde voet bijdragen aan EU 2020: er zijn lidstaten die nu al sommige doelstellingen behalen, terwijl andere nog een hele weg af te leggen hebben. Bij de vaststelling van de strategie werd hiermee rekening gehouden en werd geopteerd voor een gedifferentieerde aanpak. In Nationale Hervormingsprogramma's (NHP's) dienen de lidstaten de maatregelen te beschrijven die zullen worden genomen om de eigen EU 2020-doelstellingen te behalen. Ook Vlaanderen wil *ownership* opnemen bij de nieuwe Europa 2020-strategie en heeft op 29 oktober een [Ontwerp Vlaams Hervormingsprogramma Europa 2020](#) gepubliceerd.

c) de stedelijke dimensie in andere Europese beleidsdomeinen

De invloed van Europa op de stedelijke beleidsagenda laat zich in toenemende mate voelen via initiatieven die worden ontwikkeld binnen andere Directoraten-generaal. Een volledige oplijsting van Europese beleidsmaatregelen met een stedelijke dimensie is terug te vinden in een recente publicatie van de Inter-service Group on Urban Development van de Europese Commissie: '[The urban dimension in European Union policies 2010](#)'. Bij wijze van voorbeeld enkele in het oog springende wetgevende initiatieven en beslissingen op vlak van o.a. Tewerkstelling, Milieu, Energie, Mobiliteit...

- de toepassing van de Europese interne marktregels en de dienstenrichtlijn;
- het Europees milieurecht;
- nieuwe financiële ondersteuningsmechanismen zoals European Local Energy Assistance ([ELENA](#)) van de Europese Investeringsbank;
- het Europees aanbestedingsrecht;
- de richtlijn rond non-discriminatie;
- [PROGRESS](#);
- regeling overheidssteun;
- EU Actieplan Stedelijke Mobiliteit⁵, [EPOMM](#);
- het [Strategic Energy Technology Plan \(SET-plan\)](#) met o.a. het [Smart Cities](#)-initiatief.

Samenvattend:

Uit deze verschillende perspectieven op het Europese beleidswerk m.b.t. stedenbeleid kunnen een aantal krachtlijnen en tendensen worden gestedilleerd:

Belangrijke beslissingen over de toekomstige EU-strategie en bijhorende financiering zullen in 2010 en 2011 worden genomen. Zij zullen het kader en de actieradius bepalen voor Europese acties tot 2020. De Europarlementsleden en Eurocommissarissen staan aan het begin van hun legislatuur en het Verdrag van Lissabon is recent in voege getreden. De combinatie van deze factoren biedt nieuwe kansen om het samensporen van Europese en stedelijke belangen te bepleiten.

Op het ogenblik dat de discussie rond het toekomstig cohesiebeleid zich ontwikkelt is het belangrijk om de sterkte van de stedelijke dimensie en de integrale aanpak die door steden wordt gehanteerd als meerwaarde voor het cohesiebeleid te beklemtonen. Geïntegreerde stedelijke

⁵ Meer informatie:

- [Verslag Infosessie 'EU Actieplan Stedelijke Mobiliteit'](#), woensdag 14/10/09 (vlewa)

ontwikkeling combineert sociale, economische en ecologische maatregelen in horizontale (tussen verschillende stakeholders en beleidsdomeinen) en verticale partnerschappen (tussen verschillende bestuurslagen). De noodzaak tot een integrale aanpak stelt eisen aan de institutionele setting waarin het (Europese) grootstedenbeleid zich afspeelt. Alle bestuurslagen – lokaal, regionaal, nationaal en Europees – hebben belang bij gezonde steden en delen de verantwoordelijkheid voor het succes van steden. Multi-level governance is bovendien een methode om het eigenaarschap van EU-strategieën lokaal te verankeren.

De geografische interventieschaal kan variëren van buurtniveau, over stadsbrede initiatieven, tot een ruimer functioneel gebied afhankelijk van de thema's waarop wordt ingezet. Nieuwe alternatieve vormen van territoriale samenwerking komen daarbij op de voorgrond (o.a. [EGTS](#), [Macroregions](#)). Deze aanpak stimuleert innovatie op vlak van beleidsontwikkeling, oplevering en governance, en leidt tot duurzame langetermijn effecten.

De stedelijke dimensie in Europese beleidsdomeinen zoals milieu, energie en mobiliteit laat zich in toenemende mate voelen.

1.3. EUROPEES BELEID IS LOKAAL BELEID

‘Europa’ komt dichterbij. Dat ervaren steeds meer politici, bestuurders en ambtenaren. Dit zichtbaardere Europa legt regels en wetten op, maar biedt ook kansen, zowel financieel als beleidsmatig. In dat verband wordt gesproken van ‘europeanisering’.⁶

In Brussel gebeurt veel dat voor de steden van belang is. We gaan ervan uit dat de Europa-werking in de centrumsteden een signaleringsfunctie heeft die in principe het EU brede palet bestrijkt. Zaken die essentieel zijn worden opgepikt en doorgespeeld aan bestuurders en ambtenaren van de betrokken stad. Op deze wijze dekt de stad Europa en het Europese beleidsspectrum zo goed mogelijk af en is betrokkenheid vanuit beleidsverantwoordelijke afdelingen binnen de stadsorganisatie mogelijk.

Ten bate van de slagvaardigheid krijgen bepaalde beleidsterreinen prioriteit. De Europa-werking opereert op deze terreinen actief en proactief. Op de keuze van prioriteiten werken twee krachtenvelden in. Enerzijds is er de stedelijke context. Hierin staan de college-prioriteiten van de betrokken stad voorop (*local driven priorities*). Anderzijds wordt de prioriteitstelling beïnvloed door de Europese context, bijvoorbeeld door de werkprogramma's van de Europese Commissie, de budgethervorming, etc. (*Brussels driven priorities*). Belangrijk is na te gaan welke tendensen elkaar versterken, waar prioriteiten elkaar tegenwerken en de ‘overlap’ en lacunes in kaart te brengen. Op basis van deze afweging kan beslist worden welke onderwerpen prioriteit krijgen.

⁶ Europeanisering kan beschouwd worden als de binnenlandse politieke veranderingen (zowel institutionele als culturele) die plaatsvinden onder invloed van de Europese bestuurslaag. Europa neemt niet alleen beslissingen die het met ‘dwingende hand’ oplegt, het kan ook een belangrijke motor zijn voor de ontwikkeling van een nieuwe binnenlandse/stedelijke ontwikkelingsvisie.

Om effectief te kunnen zijn heeft de Europa-werking voor de actuele dossiers inhoudelijke beleidsinformatie nodig. Zonder een intensieve relatie met bestuurders en ambtenaren in de eigen stad is dat niet mogelijk.

1.4. 'BRUSSEL' BEÏNVLOEDEN

Voor een goede werking en goed bestuur steunt de Europese Unie op tal van instellingen. De Commissie, de Raad van de Europese Unie, het Europees Parlement en de Europese Raad zijn onmiskenbaar de belangrijkste en bekendste. De Commissie behartigt het Europees belang, de Raad van de Europese Unie behartigt de belangen van de lidstaten, het Parlement vertegenwoordigt de burgers.⁷

De Europese regelgeving legt een lange weg af tussen de totstandkoming van een idee voor Europese regelgeving tot de implementatie van de nieuwe regel in de nationale wetgeving. De Europese Commissie heeft een bijna exclusief initiatiefrecht op het terrein van wetgeving. Efficiënt omgaan met het Europese beleid begint al in de beleidsvoorbereidende of prelegislatieve fase. Wanneer een stad (of stedennetwerk) erin slaagt om zijn geprefereerde beleidsopties te laten doordringen tot op het Europese niveau, dan zal die stad het achteraf ook makkelijker hebben om de Europese besluiten te implementeren.

Door de toenemende rol van Europa voor steden en de graduele verschuiving van de beslissingsmacht van nationale regeringen naar de EU is een versterkte belangenbehartiging richting de EU wenselijk. Om standpunten naar het Europese niveau te *uploaden*, is het in de eerste plaats belangrijk dat er een duidelijk standpunt te verdedigen is. Een standpunt dat vanzelfsprekend ook op het politieke niveau (formeel) is afgetoetst. Een strategische visie is m.a.w. noodzakelijk om de beleidsagenda te beïnvloeden en de relevante stakeholders tijdig te consulteren. Daarnaast moeten de standpunten ook via de juiste formele en informele kanalen hun weg vinden naar het Europese forum.

Belangenverdediging: 3 routes

Belangenbehartiging wordt concreet geoperationaliseerd door een wisselwerking met drie partijen.

1. de wisselwerking met de Europese instellingen (Brusselse route)
2. de relatie met bestuurders en medewerkers van Vlaamse/Belgische vertegenwoordigingen bij de EU (nationale route)
3. de relatie met Brusselse partners op het Europese speelveld (via de informele weg)

⁷ Meer informatie:

- http://www.dekamer.be/kvvcv/showpage.cfm?section=/pri/fiche&cfm=/site/wwwcfm/info/info_fiche.cfm&language=nl&rightmenu=right_pri

a) Brusselse route

Een eerste vorm van belangenbehartiging bestaat erin ‘rechtstreeks’ te wegen op de Europese instellingen. Omdat het soortelijk gewicht van één enkele stad meestal te beperkt is om een echt doorslaggevende rol te spelen in een beslissingsproces gebeurt dit doorgaans via een belangengroep of koepelorganisatie. Er wordt vooral ingezet op de Europese Commissie tijdens de beleidsvoorbereidende fase.

Verschillende ‘wegen’ worden bewandeld om van het exclusieve initiatiefrecht van de Europese Commissie gebruik te maken:

- het adresboek van de Europese Commissie is online raadpleegbaar en laat toe om de geschikte persoon of dienst te contacteren voor vragen of vrijblijvend advies;
- beoordelingscommissies van Europese fondsen geven mee invulling aan de beleidskeuzes van de Commissie op het terrein;
- de Europese commissie is vaak op zoek naar input en informatie vooraleer ze nieuwe beleidsdoelstellingen concreet vorm geeft. Daartoe werkt ze met ‘consultaties’. Een duidelijke standpuntbepaling in deze consultaties kan reële beleidseffecten resulteren;
- vernieuwende initiatieven en goede praktijken kunnen via conferenties, hoorzittingen en workshops de Commissie ‘ter ore’ komen;
- expertgroepen en comitologie⁸.

In tweede instantie worden ook de leden van het Europees Parlement benaderd om bepaalde belangen ter harte te nemen. Invloed op het Europees Parlement krijgt hoofdzakelijk vorm via de verspreiding van written statements en stemadviezen.

b) Nationale route

Een tweede vorm van belangenbehartiging bestaat erin invloed uit te oefenen op het standpunt van Vlaanderen/België, en dit in eerste instantie voor wat betreft de Raad van de Europese Unie. Voor de steden betekent dit dat ze via een multi-level aanpak hun eigen standpunt laten doordringen tot op het niveau van de Permanente Vertegenwoordiging (COREPER⁹). Ook in diverse andere organen & comités met lidstaatvertegenwoordigers – zoals het Europees

⁸ De Commissie is bevoegd om de (kader)wetgeving op vlak van de EU uit te voeren. Concreet betekent dit dat in elk wetgevingsbesluit de omvang van de uitvoeringsbevoegdheden van de Commissie en de wijze waarop zij deze moet uitoefenen worden aangegeven. Vaak wordt bij die gelegenheid bepaald dat de Commissie zich moet laten bijstaan door een comité, volgens de zogenaamde comitologieprocedure. De comités fungeren als discussiefora en hebben een belangrijke beslissingsbevoegdheid betreffende de beschikkingen van de Commissie. De uitvoeringsmaatregelen (beschikkingen) worden door de comités goedgekeurd en worden dan beschikkingen van de Commissie. Ze zijn samengesteld uit vertegenwoordigers van de lidstaten.

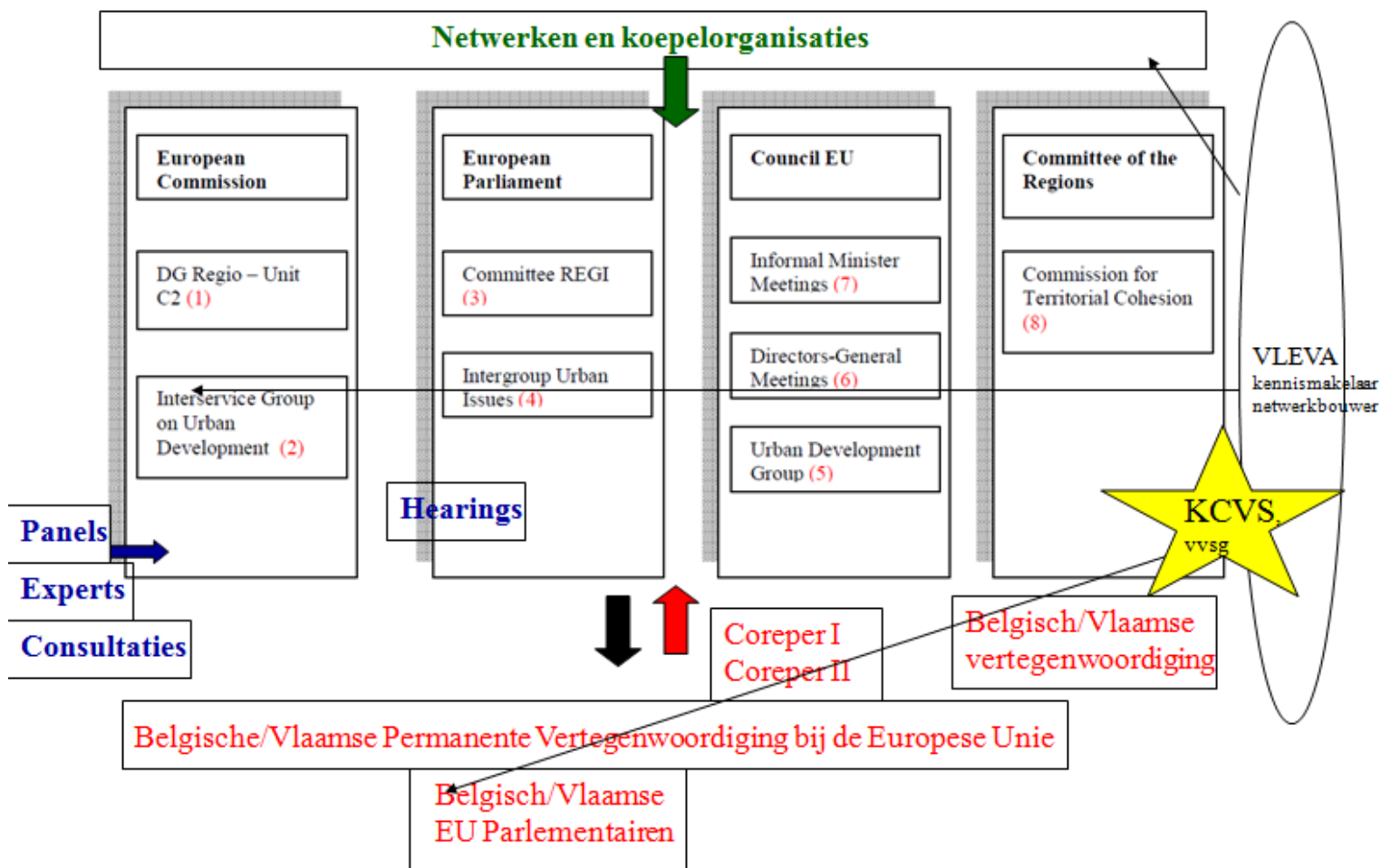
⁹ Elke zes maanden neemt een ander EU-land het voorzitterschap van de EU op zich. Deze lidstaat is dan verantwoordelijk is voor het bepalen van de algemene politieke agenda en zit de bijeenkomsten voor. Bijeenkomsten worden georganiseerd in negen samenstellingen (‘Raadsfilières’) en worden bijgewoond door de ministers die bevoegd zijn voor de te bespreken onderwerpen. Alle werkzaamheden van de Raad worden voorbereid of gecoördineerd door het Comité van Permanente Vertegenwoordigers (COREPER), samengesteld uit de permanente vertegenwoordigers van de lidstaten in Brussel.

Parlement en het Comité van de Regio's - kan het interessant zijn de Belgische/Vlaamse instrumenten te gebruiken.¹⁰

c) Via de informele weg:

Een derde manier tenslotte om een standpunt te verdedigen of invloed uit te oefenen op het Europese forum is om via gespecialiseerde netwerken of belangengroepen, of door zich aan te sluiten en zich actief in te zetten bij koepelorganisaties, de eigen beleidsvoorkeuren of directe interesses door te drukken in het Europese beslissingsproces. Verschillende belangengroepen en koepelorganisaties hebben door hun lange staat van dienst veel erkenning opgebouwd bij de Europese Commissie. Bij belangrijke beleidsveranderingen vinden deze organisaties snel een 'luisterend oor' bij de bevoegde diensten en cruciale contactpersonen.

In onderstaande figuur worden bovenstaande actoren en beslissingskanalen overzichtelijk in beeld gebracht:

Figuur 1: de Europese 'beslissingsarena' m.b.t. stedenbeleid

¹⁰ Meer informatie:

- [Lijst Vlewa: contactpersonen EU](#)

2. ACTIETERREIN

Voortbouwend op de analyse van de Europa-werking in de Vlaamse centrumsteden en de bevindingen uit het algemeen kader worden drie prioriteitsassen naar voor geschoven waarrond het Kenniscentrum in 2011 samen met de centrumsteden zal werken:

- de verdere uitbouw en uitwisseling van expertise inzake fondsenwerving en projectfinanciering (o.a. via het aanleveren van informatie m.b.t. projectoproepen, financieringsmogelijkheden en adviesbureaus die de steden kunnen helpen bij de projectopstart en -ontwikkeling);
- kennisopbouw rond nieuwe Europese beleidsinitiatieven en hun impact op het lokaal stedelijk beleid als opstap naar een sterkere positionering van de centrumsteden in het Europees beleids- en beslissingsproces;
- het versterken (en verankeren) van het Europabewustzijn/draagvlak in de eigen stadsorganisatie.

3. OPLEIDINGSTRAJECT

De ambitie van het hier volgende opleidingstraject is om de Europa-werking van de verschillende centrumsteden beter uit te rusten om de invloed van/op Europa doeltreffender te operationaliseren in de eigen stadsorganisatie. Dit zowel op projectniveau als op strategisch niveau. Het traject staat geheel in het teken van het tweerichtingsverkeer tussen de EU en de centrumsteden. Tijdens verschillende sessies komen de Europese kansen en plichten aan de orde, maar ook de benodigde kennis en vaardigheden om hier maximaal op in te spelen. Elk van de prioriteitsassen waarrond het Kenniscentrum samen met de centrumsteden in 2011 zal werken krijgt in dit opleidingstraject zijn beslag.

In deze fase zijn er een groot aantal contacten verzameld. Dat biedt het voordeel dat er in de verdere aanloop naar de eigenlijke sessies nog gesleuteld kan worden aan de formats en de insteek. Tegelijk is het een garantie voor de vele last-minute annuleringen in het Europese circuit. Waar mogelijk, zullen deze sessies interactief zijn en kennisdeling tussen de deelnemers, de begeleiders en de gastsprekers stimuleren.

Het Kenniscentrum streeft met dit opleidingstraject verschillende leereffecten na:

- inschatten van de effecten van Europees beleid op de eigen stadsorganisatie nu en in de nabije toekomst (pro-actief en re-actief) ;
- monitoren van op stapel staande wetgeving en nieuwe beleidsinitiatieven;
- effectief en tijdig inspelen op (financiële) kansen die Europa biedt vanuit de eigen beleidsprioriteiten;
- de wegen naar Brussel zijn gekend en het is duidelijk hoe en via wie maximale invloed op Europese beleidsontwikkeling uitgeoefend wordt;
- ...

De onderhandelingen over een nieuw bestuursakkoord en de start van een nieuwe legislatuur in 2012 zijn tot slot een belangrijk perspectief om de Europa-werking van de centrumsteden nu al toekomstgericht uit te bouwen.

PRIORITEIT 1

EXPERTISE-OPBOUW ROND FONDSWerving EN PROJECTFINANCIERING

Het opleidingstraject focust in eerste instantie op de verdere uitbouw en uitwisseling van expertise m.b.t. fondsenwerving en projectfinanciering.

3.1. HOE SCHRIJF IK EEN GOED EUROPEES DOSSIER?

Europa beklemtoont via haar projecten en programma's het belang van lokale overheden, in het bijzonder steden. De Vlaamse steden daarentegen missen vaak de capaciteit en de middelen¹¹ om deze opportuniteiten optimaal te benutten.

In een interactieve sessie, georganiseerd door het Britse adviesbureau [Aurora Ltd](#), worden de deelnemers uitgedaagd om hun vaardigheden m.b.t. het schrijven van een kwalitatief en succesvol projectvoorstel verder aan te scherpen. De voertaal in deze sessie is het Engels. Dat biedt vooral voordelen: veel dossiers dienen in het Engels opgesteld en dus is het nuttig om vertrouwd te zijn met het juiste begrippenkader. Deze sessie is resultaatgericht en levert de deelnemers praktische hulpinstrumenten voor het opstellen van nieuwe projectvoorstellen.

Contacten:

Alison Partridge Alexandra Bolland	Aurora Ltd
---------------------------------------	----------------------------

3.2. DIGITALE EUROPAWERKING

Om tegemoet te komen aan de vraag om de overload aan 'Europese' informatie (sites, events, projecten) te filteren op hun belang voor de centrumsteden en een maximale doorstroming van de geselecteerde informatie naar de steden te garanderen zal het Kenniscentrum haar Europawerking verder digitaliseren via haar nieuwsbrief en website.

Nieuwsbrief

Bijeenkomsten, niet-te-missen-afspraken, oproepen voor partnerschappen of projectvoorstellen etc. zullen maandelijks via de nieuwsbrief worden verspreid.

¹¹ In andere Europese landen (NL, UK) springen nationale en regionale overheden hun lokale besturen bij. De Vlaamse centrumsteden zijn voorstander van een fonds van de Vlaamse overheid dat de kosten van deelname van steden als (lead-) partners aan Europese projecten mee helpt te dekken.

Website

a) Werknota Europa - werking Kenniscentrum Vlaamse Steden

Na goedkeuring van deze nota wordt het document integraal online geplaatst en zijn alle gelinkte documenten en presentaties raadpleegbaar.

b) Set basisdocumenten

Het Kenniscentrum verzamelt de belangrijkste Europese basisdocumenten en presenteert ze op haar website:

- van Lille Action plan tot Toledo declaration
- EU2020
- het Lissabon verdrag
- 5de cohesierapport, ...

c) Gethematiseerd materiaal

Het Kenniscentrum wordt op regelmatige basis gevraagd input te leveren of onderzoek te verrichten rond actuele Europese thema's. De opgeleverde nota's zullen in de toekomst kunnen geconsulteerd worden in een aparte sectie op de website. In eerste instantie gaat het bijvoorbeeld om 'Europese' informatie over:

- de Europawerking van de G4 (Amsterdam, Den Haag, Rotterdam en Den Haag)
- de Roma-problematiek
- de kracht van kleine steden aan de grens
- de discussie rond het behoud van doelstelling 2 binnen het Europees Fonds voor Regionale Ontwikkeling
- Urbiscoop, een nieuw samenwerkingsverband en actieprogramma ontstaan in de schoot van het Secretariaat-Generaal van de Benelux

d) Projectendatabank

De Vlaamse steden zijn vandaag onvoldoende op de hoogte van de initiatieven m.b.t. Europese projectwerking binnen andere steden. Vaak is het zo dat men overweegt te participeren in dezelfde projecten, met dezelfde uitdagingen wordt geconfronteerd. Door beter samen te werken en ervaringen uit te wisselen kan veel informatie gewonnen worden. Het Kenniscentrum is daarom in 2009 gestart met de opbouw van een Europese projectendatabank van en voor de centrumsteden. De projectendatabank wordt halfjaarlijks geactualiseerd door de leden van de interstedelijke reflectiegroep Europa.

e) Links

- [werkprogramma EU commissie](#) ;
- [EU-directory](#) ;
- overzicht van kennis- en stedennetwerken (o.a. [Informatiepunt Europese kennisnetwerken](#) / [European Institute for Public Administration](#)) ;
- overzicht van koepelorganisaties en thematische netwerken;
- standpunten van de centrumsteden, de VVSG... op consultaties;
- [inventaris best practice-projecten](#);...

PRIORITEIT 2**KENNISOPBOUW ROND NIEUWE EUROPESE BELEIDSINITIATIEVEN EN HUN IMPACT OP HET LOKAAL STEDELIJK BELEID / STERKERE POSITIONERING VAN DE CENTRUMSTEDEN IN HET EUROPEES BELEIDS-EN BESLISSINGSPROCES****3.3. WAAR WIL EUROPA MET ONS NAAR TOE?**

Tijdens deze sessie krijgen medewerkers van de Europese Commissie het woord. Zij krijgen de kans om enkele hete hangijzers in Europa te bespreken die nu of in de toekomst een rol (zullen) spelen voor het lokaal stedelijk beleid. Aan de hand van drie belangrijke Europese beleidsontwikkelingen die onmiskenbaar invloed zullen hebben op het Vlaamse stedenbeleid (bijv. de EU 2020-strategie, de budgethervorming, de toekomst van het cohesiebeleid, de stedelijke dimensie in het Europees energiebeleid...) krijgen de deelnemers een globaal inzicht in waar Europa met haar steden naar toe wil.

Contacten

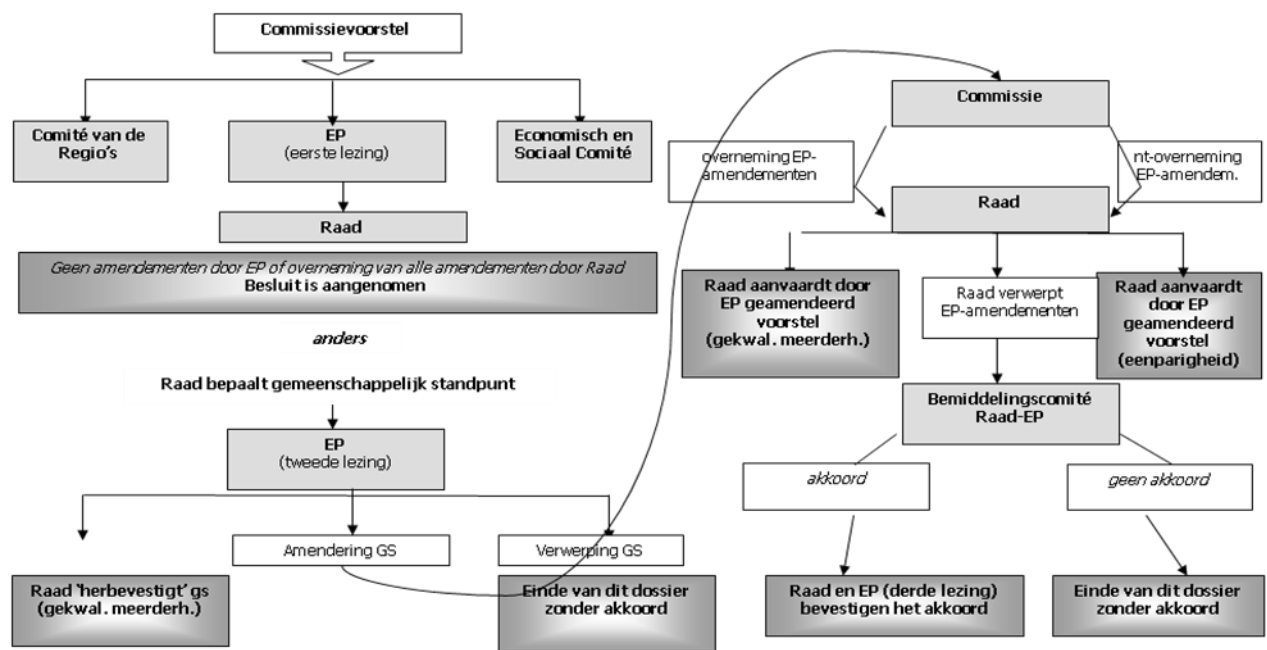
<i>Bij voorkeur</i>	
Pieter Bouwen	DG Enterprise and Industry, Industrial Policy and Economic Analysis, Europe 2020 and National Competitiveness Policies, Policy Analyst – EU2020 coordination and economic reforms + gastdocent KULeuven, Instituut voor Internationaal en Europees beleid + Bouwen, P. (2009). The European Commission. In: Coen D., Richardson J. (Eds.), <i>Lobbying the European Union: Institutions, Actors and Issues</i> (pp. 19-38). Oxford: Oxford University Press
Louis Dijkstra	DG REGIO, Policy Development, Economic and quantitative analysis, additionality, Deputy Head of Unit
Pani Margit Tuennemann	DG REGIO, Policy Development, Urban development, territorial cohesion, Programme Manager – EU policies – Urban policy and programme management
<i>Andere opties</i>	
Tonnie De Koster	Secretariat General, Better Regulation and Coordination, Strategic Objective Prosperity, Policy Co-ordinator
Elisa Roller	DG REGIO, Policy Development, Conception, forward studies, impact assessment, Deputy Head of Unit
Martine Verbruggen	DG REGIO, Territorial Cooperation, Belgium, France and Luxembourg, Programme Manager – EU policies – rapporteur
Wladyslaw Piskorz	DG REGIO, Policy Development, Urban development, territorial cohesion, Head of Unit
Magda Kopczynska	DG Move, Head of Unit, Clean transport, Urban transport & Intelligent transport systems (ITS)
Patrizio Fiorilli	woordvoerder commissaris budget Janusz Lewandowski

3.4. HEBBEN WE EEN PROBLEEM ALS WE EUROPA NIET VOLGEN

In deze sessie leren de deelnemers de directe of korte termijn impact van Europa op het lokaal stedelijk beleid in te schatten. Er wordt m.a.w. nagegaan wat het de centrumsteden ‘kost’ als er geen rekening wordt gehouden met de ontwikkelingen op het Europese forum. Ook met het oog op de verdere bewustmaking van ‘Europa’ binnen de eigen stadsorganisatie is het monitoren en de impactmeting van nieuwe beleidsinitiatieven belangrijk.

Om een gedetailleerd inzicht te verwerven in de rol van ‘Europa’ m.b.t. stedenbeleid wordt er gebruik gemaakt van de informatiekanalen die de Europese Commissie in het leven heeft geroepen om haar beleidsdoelstellingen kenbaar te maken (o.a. *five-year strategic objectives, annual work programme, annual management plan, road maps, agenda planning*). Voorafgaand aan deze sessie wordt deze informatie daarom grondig gescreend door een focusgroep samengesteld uit o.a. Betty De Wachter, een medewerker van VLEVA, een medewerker van de Vlaamse vertegenwoordiging binnen de Permanente Vertegenwoordiging (PV) van België bij de Europese Unie, de sessiebegeleider...

De sessie zelf start met een bondige uiteenzetting over het parcours en de spelregels dat een idee of voorstel volgt vooraleer het een beslissing wordt. Vanzelfsprekend wordt er stilgestaan bij het initiatiefrecht van de Europese commissie.

Figuur 2: de legislatieve weg in Europa

Vervolgens zullen 5 à 10 Europese beleidsinitiatieven met duidelijke impact op de Vlaamse stadsbesturen plenair worden geanalyseerd: welke veranderingen zijn op til en kunnen we de impact daarvan juist inschatten? Zijn we voldoende voorbereid of kunnen we ons in de toekomst beter voorbereiden?

Alles kan beter; dus ook het monitoren van op stapel staande wetgeving en nieuwe beleidsinitiatieven. Welke informatie is publiek en waar kan je die snel terugvinden? Veel kennis blijft hangen in informele circuits, waar leg je je oor te luister?

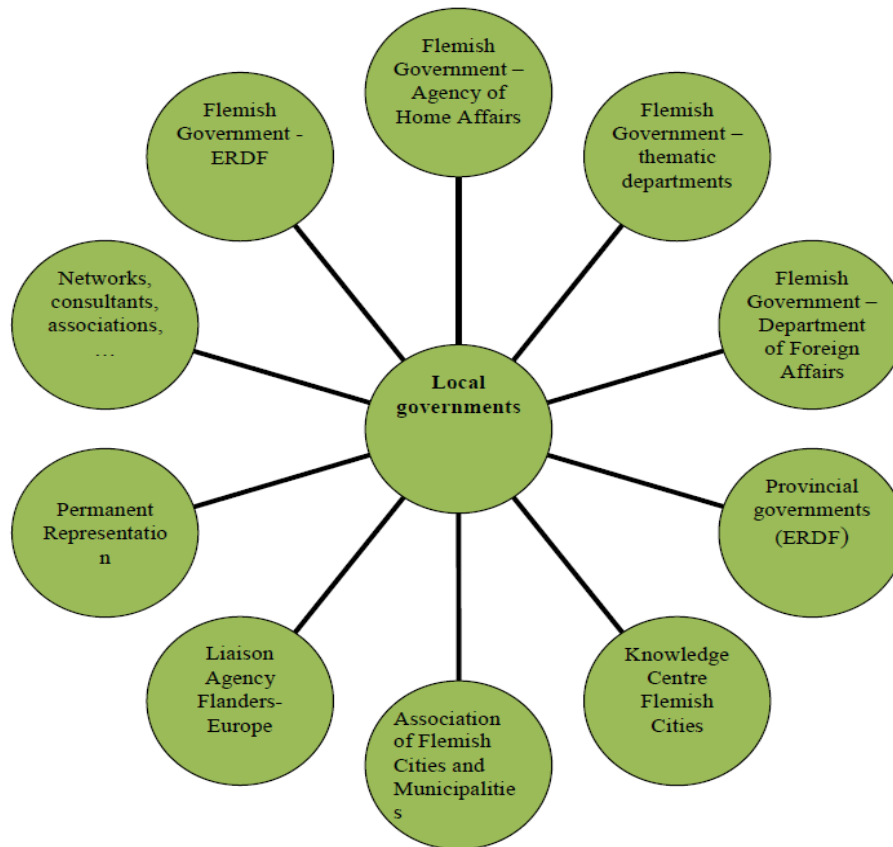
Contacten

Hendrik Vos	UGent
Olivier Charon	associated partner bij EACON (European Affairs Consulting Group), lesgever 'public affairs en lobbying' en o.a. voormalig woordvoerder van de federale Belgische minister van economie Marc Verwilghen
Corina Dhaene	Ace Europe/ ,expertisedomein: relatie tussen EU en lokale besturen
Jan De Mulder Maarten Goris	Vlaamse vertegenwoordiging bij de EU (= sectoraal georganiseerd)
Caspar van de Bergh Professor Bart Hessel	Docenten van de leergang Factor Europa georganiseerd door Servicebureau Europa
Hadewick De Keulenaer	IV, coördinatie EU

3.5. HOE OPENEN WE DE DEUR NAAR DE EUROPESE BESLISSINGSARENA?

Om actiever te kunnen deelnemen aan het Europese beleidsproces, proactief te kunnen inspelen op de Europese beleidsagenda en de Vlaamse aanwezigheid hierin te versterken is het van groot belang de geijkte kanalen te kennen. Het is belangrijk om de sleutelfiguren binnen Vlaanderen (Vlaamse vertegenwoordiging binnen PV, Team Stedenbeleid...) en een Europees netwerk te kunnen mobiliseren.

Tijdens deze sessie wordt de Europese 'beslissingsmechaniek' (zie o.a. figuur 1 / pagina 13) inzichtelijk gemaakt en wordt de plaats die de steden in dit proces kunnen opnemen verduidelijkt. Tegelijk krijgen de centrumsteden de kans om met de 'gezichten' die in deze 'mechaniek' een sleutelrol spelen kennis te maken. Deelnemers krijgen de gelegenheid vragen te stellen en informatie uit te wisselen. Deze module is opgevat als een netwerkmoment: ongeveer tien 'Brusselse' - en 'Vlaamse-EU' actoren zijn aanwezig. De hete hangijzers en actuele dossiers die tijdens de vorige sessie - de screeningsoefening - aan de oppervlakte zijn gekomen kunnen de deelnemers gebruiken om deze sessie inhoudelijk te stofferen.

Figuur 3 Europa in Vlaanderen

Contacten

<i>Bij voorkeur:</i>	
Rob Heirbaut	Verslaggever, auteur 'Hoe Europa ons leven beïnvloedt'
Dirk Sterckx	EU Parlement, auteur 'Zo werkt Europa'
Emma Udwin	Kabinet Commissaris Hahn
Alexander Ferstl	DG Regio, Urban development, territorial cohesion
Jan Olbrycht	EU Parlement – Urban Intergroup
Didier Seeuws	PV België, hoofd COREPER
Pascal Goergen	PV Brussels Hoofdstedelijk Gewest, auteur van o.a. 'Networking in Brussels', 'Le lobbying des villes et des régions auprès de l'Union européenne'
Michel Delebarre	Comité van de regio's, President of the Commission for territorial cohesion, burgemeester Duinkerke
Kristina Dely	Director Covenant of Mayors – Elena
Silvia Ganzerla	Eurocities
Angelika Poth-Mögele	Director of Policy, European Council of Municipalities and Regions
Jean Loup Drubigny	Urbact
Hadewick De Keulenaer	IV, coördinatie EU

<i>Andere opties:</i>	
Ton Van Lierop	woordvoerder Commissaris Hahn
Koen Doens	woordvoerder Barosso
Isabelle Durant	EU Parlement – Urban Intergroup
Peter Simon	EU Parlement – Urban Intergroup
Jan De Mulder	Vlaamse vertegenwoordiging bij de EU
Maarten Goris	Vlaamse vertegenwoordiging bij de EU
Lukas Van Damme	Vlaamse vertegenwoordiging bij de EU
Bernard Bulcke	PV België
Peter Van Cemzeke	PV België
Jan Roegiers	COTER, Comité van de regio's
Mathieu Hornüng	Secretaris Comité van de Regio's
Dion Wiertz	Covenant of Mayors – Eurocities
Ilse Penders-Stadlmann	verbindungsbüro Niederösterreich
Ivan Tosics	Metropolitan Research Institute

3.6. HOE KUNNEN EUROPAWERKERS HUN SLAGKRACHT VERGROTEN?

In deze sessie is er aandacht voor lobby technieken en strategieën. Om te vermijden dat dit opleidingsonderdeel louter theoretisch blijft is er gekozen voor een praktische insteek. Deze sessie wordt daarom opgebouwd rond een concrete case, nl. één van de Europese beleidsprioriteiten met een directe impact op het lokaal stedelijk beleid die tijdens de screeningsoefening aan bod is gekomen.

Via een simulatie-oefening wordt in kleine groepjes een strategie bepaald om op deze prioriteit te wegen. De deelnemers denken na over hoe en via wie maximale invloed op de beleidsontwikkeling kan uitgeoefend worden. In plenaire tussenkomsten wordt er stil gestaan bij de ontwikkeling van overtuigende argumenten, de redactie van een slagkrachtige position paper, issue- en stakeholdersmanagement...

Contacten:

Caspar van de Bergh Professor Bart Hessel	Docenten van de leergang Factor Europa georganiseerd door Servicebureau Europa
Olivier Charon	associated partner bij EACON (European Affairs Consulting Group), lesgever 'public affairs en lobbying' en o.a. voormalig woordvoerder van de federale Belgische minister van economie Marc Verwilghen
Gert Jan van't Land	Gastspreeker Masterclass KCVS, PNOconsultants
...	

PRIORITEIT 3**VERSTERKEN VAN HET EUROPABEWUSTZIJN/DRAAGVLAK IN DE STAD**

Er blijft een actuele kennisbehoefte en behoefte aan ondersteuning bestaan binnen de steden rond de vraag hoe het belang van en de aandacht voor Europa binnen de eigen stad kan verankerd worden. Dit zowel op het niveau van de stadsorganisatie als stadsintern (d.w.z. in relatie met de inwoners). Het is daarom belangrijk om werk te maken van een heldere structuur waarin tussen de verschillende actoren in de eigen stad(-sorganisatie), tussen Vlaamse steden onderling en tussen Vlaamse en buitenlandse steden een optimale vorm van kennis verzamelen, kennisoverdracht en lobbying kan plaatsvinden.

3.7. HOE ORGANISEREN BUITENLANDSE STEDEN HUN EUROPAWERKING?

Er worden twee à drie inspirerende buitenlandse praktijkvoorbeelden uitgenodigd. Er wordt op steden met een lange staat van dienst in Europa en/of met een vernieuwende aanpak om Europa binnen de stadsorganisatie op een pragmatische en ambitieuze manier in te kapselen. Gevraagd wordt om uit te leggen hoe zij zich hebben uitgerust om de invloed van/op Europa te operationaliseren, hoe zij de 'sense of urgency' hebben uitgespeeld en Europa op de agenda hebben gezet, hoe zij het nut ervaren van stadsnetwerken.. Via de nationale verenigingen van steden en gemeenten, en via het Comité van de Regio's, waar tientallen burgemeesters zetelen, zal geïnformeerd worden naar 'best practices'.

Modellen uit het buitenland kunnen inspirerend werken, maar zijn niet kopieerbaar. Het is m.a.w. belangrijk op maat (ambitieniveau, ritme...) van de Vlaamse centrumsteden te werken. Op het einde van deze sessie is er daarom ruimte voor discussie: hoe organiseren de centrumsteden hun Europawerking vandaag, is verbetering mogelijk, welke veranderingen dringen zich op en hoe kunnen die gerealiseerd worden?

Contacten

Bo Asmus Kjeldgaard, Mayor of Environment, Co-chair of the EUROCITIES Climate Change and Energy Working Group	Kopenhagen
Eckart Würzner, Oberbürgermeister, President Energie-Cités	Heidelberg
Michel Delebarre, Maire de Dunkerque, Comité van de regio's, President of the Commission for Territorial Cohesion	Dunkerque
Wolfgang Schuster, Oberbürgermeister, CEMR Vice-President	Stuttgart
Hans Verdonck, lobbyist van de Stad Rotterdam, medewerker van de G-4	Rotterdam
	Nantes
	Leipzig
	Birmingham
	Malmö
	Liverpool